

HELSINGIN HALLINTO-OIKEUDELLE

ASIA:

Muutoksenhaku Siuntion kunnanvaltuuston päätöksestä 5.9.2011§:n 66 kohdalla (Slussenin asemakaavan hyväksyminen).

VALITTAJA:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry (rek.nro 116.353) (jäljempänä Tringa). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta sekä lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (Uusimaa).

MUUTOKSENAHAUN LAAJUUS:

Koko päätös.

VAATIMUKSET:

Valittaja vaatii Helsingin hallinto-oikeutta kumoamaan Siuntion kunnanvaltuuston mainitun kaavapäätöksen.

PROSESSIOSOITE:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi
GSM 050-3803283

Valittaja on kiistatta Uudenmaan parhaita linnustoasiantuntijoita, josta esimerkkinä on koontijulkaisu Uudenmaan linnusto (Solonen ym. 2010).

Muutoksenhaun oikeutus

Tringa ry on säännöissään sitoutunut edistämään toimialueellaan (mukaan lukien Siuntio) linnustonsuojelua. Störsvikin Slussenin asemakaava rajautuu välittömästi kansallisesti tärkeään lintualueeseen (FINIBA), Pikkalanlahteen. Tästä huolimatta Siuntio ei ole osallistanut Tringaa näin merkittävän kaavan valmisteluun. Tringaa ei ole kutsuttu tilaisuuksiin eikä luonnoksia ole tullut lausunnolle. Tämän vuoksi Tringa ry:llä ei ole osoittaa aikaisempia kannanottoja Slussenin kaavaprosessista.

Tringa ei kuitenkaan tässä valituksessa käsittele hallinnollista menettelyvirhettä osallistamisen puutteista, vaan tarkastelee kaavan sisällöllisiä ristiriitoja (luonnonsuojelu)lainsäädäntöön nähden.

Vaatimukset

Tringa ry vaatii Helsingin hallinto-oikeutta kumoamaan Slussenin asemakaavan kokonaisuudessaan sen puutteellisten selvitysten vuoksi, mikä on johtamassa Pikkalanlahden valtakunnallisesti tärkeän lintualueen arvoihin ilmeisen haitallisesti vaikuttavan kaavan toteutumiseen.

Perustelut, liittyen selvitysten puutteellisuuteen

Störsvikin Slussenin asemakaava rajautuu kansallisesti tärkeään lintualueeseen, Pikkalanlahteen. Alueen linnustoarvot tiedossa hyvissä ajoin ennen kaavoitusta (Leivo ym. 2002, aineisto saatavilla myös netissä). Kaavaselvityksissä tai kaavan asiakirjoissa tätä seikkaa ei edes mainita. Kyseisen alueen linnustoarvot ovat säilyneet ja ne on hiljattain todettu maakunnallisesti erittäin merkittäviksi (Ellermaa 2011). Jälkimäinen selvitys on toimitettu Siuntion kuntaan alkukeväällä 2011 ja aineisto on ollut saatavilla Tringa ry:n kotisivuilla tyydyttävässä laajudessa saatavilla vuoden 2010 keväästä

alkaen (<http://www.tringa.fi/fi/pollo.html#Pikkalanlahti>).

Siuntion kunnanvaltuuston vahvistama Slussenin asemakaava vaarantaa Pikkalanlahden lintualueen luonnontieteellisen merkityksen, sillä kaava mahdollistaa venesataman perustamisen Pikkalanjoelle sulun yläpuolelle. Uuden venesataman perustaminen johtaisi häirinnän kasvamiseen Pikkalanlahdella, mikä vaarantaa alueen merkityksen muuttolinnustolle tärkeänä levähdysalueena.

Veneilyn aiheuttama häirintä linnustolle on todettu merkittäväksi Laajoen suistossa toteutetussa veneilyhäirintäselvityksessä (Lindroos ym 2000). Alueella veneileminen aiheutti selvää häiriötä keväällä lepäilevälle linnustolle. Vastaavassa selvityksessä Paimionlahdella todettiin sama asia (Lindroos ja Alho 2007). Pikkalanlahdella linnustoarvo perustuu nimenomaan kansallisesti merkittäviin isokoskelokertymiin sekä vähintään maakunnallisesti merkittäviin uivelo- ja tukkasotkakertymiin. Nämä, kuten muutkin levähtävät vesilinnut keskittyvät Siuntion joen suistoon (kts. liite 2). Joen suiston merkitys perustuu ilmeisesti siihen, että suistoalueella on linnuille parhaiten ravintoatarjolla ja se aukeaa keväällä aikaisemmin jäistä kuin itse Pikkalanlahti. Lisäksi kyseisellä alueella on nykyisellään verrattain vähän häirintää, sillä joen suistossa on 400m kalastuskieltoalue, eikä juuri läpiajoveneilyä.

Vaikka Pikkalanlahti ei kuulu Natura-verkoston linnustonsuojelualueena, on kaavaan rajautuva vesialue kiistaton "hot spot", mikä tulee kaavassa huomioida maankäyttö- ja rakennuslain puitteissa. Valittaja katsoo, että joen suisto tulee luonnontieteellisen näytön vuoksi osoittaa kaavassa suojelualueeksi rakentamisen sijaan.

FINIBA-alueen linnustoarvojen huomioimisen osalta kaavoituksessa valittaja viittaa Korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen KHO:2009:77, joka velvoittaa selvittämään ja huomioimaan merkittävät luontoarvot kaavoituksessa myös suojelualueverkoston ulkopuolella. Näin ei Slussenin asemakaavan tapauksessa ole menetelty, eikä kaava näin ollen täytä MRL:n vaatimuksia kaavan vaikutusten selvittämisestä (MRL 9§) ja luonnonarvojen vaalimisesta (MRL 5§).

Vahvistettu Slussenin kaava ei ole Pikkalanlahden FINIBA-alueen linnustoarvoja millään lailla huomionnut, ja herää epäily, onko ko. asemakaavan valmistelun yhteydessä asianmukaisesti muutakaan luontoarvoihin liittyvää selvitetty. Raskauttavaa tässä yhteydessä on se, että Siuntio on kaavoittanut Pikkalanlahden rantoja sen luonnontieteellisen statuksen (kansallisesti tärkeä lintualue) julkaisun jälkeen jo aikaisemminkin: Störsvikin ja golfkenttän välille rajautuvalla kaavalla (minkä perusteella rakennettu venerantaisia taloja) ja tällä hetkellä kunnassa on valmisteilla Marseuddenin osayleiskaavan muutos, jolla mahdollistetaan uusien rantotonttien perustaminen Pikkalanlahden rannalle. Valittaja katsoo, että maankäyttö- ja rakennuslain tasapainoinen toteuttaminen edellyttäisi nyt Pikkalanlahdella suojelualueiden perustamista, eikä lisärakentamista.

Muut perustelut

Valtioneuvoston päätös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkistamisesta (1.3.2009) velvoittaa välttämään Slussenin kaltaisen laajan luontoympäristön laajamittaista muuttamista ja asutuksen hajauttamista. Slussenin asemakaavalla ollaan hajauttamassa kunnan rakennetta taajamien ulkopuolelle.

Kansallisen luonnonsuojelulainsäädännön tulkinnassa on huomattava myös vuoden 1992 biodiversiteettisopimuksen velvoitteet pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen (myös Suomi ratifioinut). Vuonna 2010 sopimuksen 10. osapuolikokouksessa Nagoyassa todettiin, että yksikään osapuolima ei ollut saavuttanut tavoitetta ja tavoite uusittiin. On selvä, että tavoitteen saavuttamiseksi kansallista (luonnonsuojelu)lainsäädäntöä on tulkittava entistä tiukemmin.

LIITTEET:

- Liite 1. Uudenmaan tärkeät lintualueet -selvitys.
- Liite 2. Pikkalanlahden kansallisesti ja maakunnallisesti tärkeän lintualueen rajaus. Tärkein levähdysalue on merkitty ympyrällä.
- Liite 3. Paimionlahden veneilyhäirintäselvitys

LÄHTEET:

Ellermaa, M. 2011: Maakunnallisesti tärkeät lintualueet ja niiden tunnistaminen Uudellamaalla. - Tringa 37/38:140-174).

Leivo, M., Asanti, T., Koskimies, P., Lammi, E., Lampolahti, J., Mikkola-Roos, M. ja Virolainen, E. 2002: Suomen tärkeät lintualueet FINIBA. BirdLife Suomen julkaisuja nro 4. Suomen graafiset palvelut, Kuopio 142 s.

Lindroos R. ja Alho, P. 2007: Veneilyn vaikutus Paimionlahden linnustoon. - Varsinais-Suomen luonto- ja ympäristöpalvelut 2007.

Lindroos, R., Lehikoinen, E. ja Sorakunnas E. 2000: Selvitys kalastuksen ja veneliikenteen vaikutuksista Laajoen suiston linnustoon. – Biota Bd Oy:n selvityksiä 9/2000.

Solonen, Lehikoinen ja Lammi 2010: Uudenmaan linnusto. – Tringa. 508 s.

Helsingissä 4. päivänä lokakuuta 2011
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingförstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n puolesta

Seppo Vuolanto
puheenjohtaja